

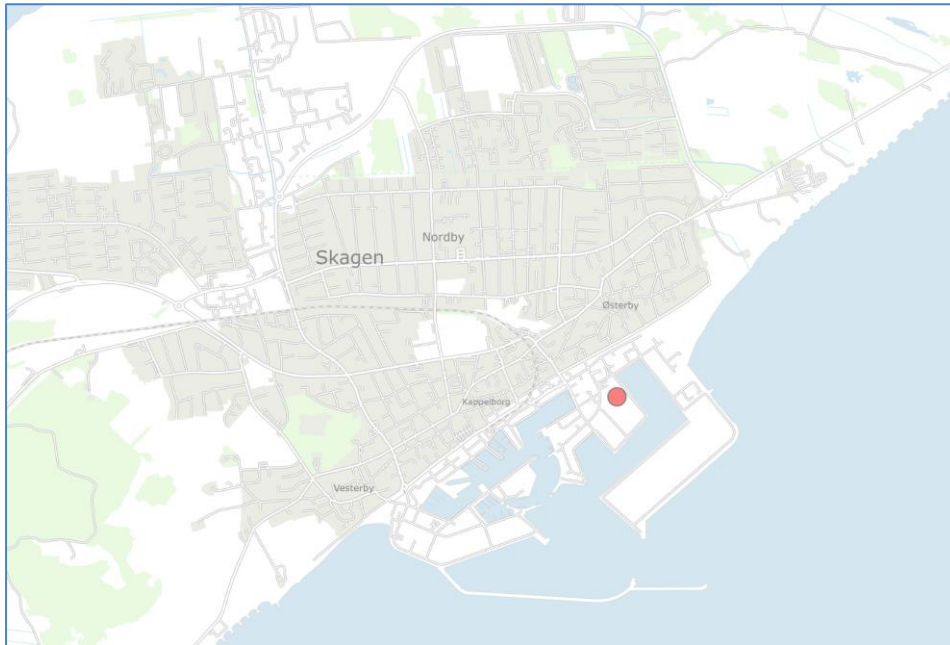

Tilsynsrapport til offentliggørelse

Virksomheder
J.nr. 2019 - 3187
Ref. Chell/Anagg
Dato: 11. juli 2024

Tilsynsrapport

Virksomhedens navn	FF Skagen A/S Skagen
Virksomhedens adresse	Havnevagtvej 5, 9990 Skagen
CVR nummer	53686214
Virksomhedstype	6.4b(i)1 Animalske råstoffer - Fiskemel mv., kap. >75 t/dg
Tidspunkt for tilsynet	12. juni 2024
Baggrunden for tilsynet	Basistilsyn, anmeldt tilsyn
Varsling af tilsynet	Tilsynet blev varslet 28. maj 2024
Deltagere fra virksomheden	Thorkil Olesen, Klaus H. Kristoffersen Derud over deltog vagthavende formand på den fysiske rundtur på fabrikken.
Øvrige deltagere	Bo Skovmark, MST Nordjylland på den fysiske rundtur på fabrikken
Tilsynet udført af	Christina Ellegaard og Ann-Kathrine Aggerholm
Tilsynet omfattede	Alle relevante eksterne miljøforhold
Materiale udleveret	

Håndhævelser

Håndhævelser meddelt siden sidste fysiske tilsyn samt opfølgninger herpå og håndhævelser afstedkommet af nærværende tilsyn.

Dato	Type	Beskrivelse af håndhævelsen og status for opfølgning
02-03-2022	Indskærpelse	Manglende årsindberetning.
04-10-2023	Indskærpelse	Overskridelse af vilkår for maksimalt tilladt udledning af forurenende stoffer til havet.
11-07-2024	Indskærpelse	Overskridelse af vilkår vedr. rengøring af befæstede arealer (tankgårde).
11-07-2024	Indskærpelse	Manglende orientering af Miljøstyrelsen ifm væsentlige driftsforstyrrelser og uheld, der har miljømæssig betydning for det eksterne miljø.
11-07-2024	Indskærpelse	Overskridelse af kravværdi for maksimalt tilladt lugtbidrag i omgivelserne.
11-07-2024	Indskærpelse	Udledningsspunkt for spildevand ikke i overensstemmelse med vilkår.
11-07-2024	Indskærpelse	Manglende mulighed for opsamling af spild fra påfyldningsstudse til oplag af bl.a. kemikalier.
11-07-2024	Indskærpelse	Manglende vedligehold at tankgård. Oplag af olie og kemikalier placeret uden for opsamlingssted.
11-07-2024	Indskærpelse	Manglende journal over drift af kemiske scrubbere.
11-07-2024	Indskærpelse	Ikke miljøgodkendt udledning af forurenende stoffer til havet.

Indberetninger om egenkontrol

Kontrolområde	Konklusion
Spildevand	Udledningsregnskabet for 1. kvartal viser fortsat overskridelse af kravværdien for maksimalt tilladt udledning af kvælstof til havet. Skagen renseanlæg er stadig under indkøring, men resultaterne tyder på, at FF Skagen vil kunne overholde kravene til udledningen når renseanlægget modtager alt kondensat fra FF Skagen.

Jordforurening

Miljøstyrelsen har ført tilsyn med områder på virksomheden, hvor der kan ske spild, der potentielt kan føre til jord- og grundvandsforurening.

Der blev ikke konstateret tegn på jordforurening på tilsynet.

Liste over gældende afgørelser

- Revurderet miljøgodkendelse, 4. november 2009
- Påbud om ændring af kontrolvilkår for luftforurening, 16. marts 2010
- Påbud om ændrede luftemissionsgrænser, 25. oktober 2012
- Påbud om vilkår for brug af skrubber til luftrensning, 1. juli 2013
- Påbud om vilkår for udtagning og analyse af spildevandsprøver, afgørelse fra NMKN af 12. juni 2016
- Afgørelse om ingen krav om miljøgodkendelse af nyt losseanlæg, 14. maj 2018.
- Påbud om flytning af udløb, 12. november 2018
- Revurdering af spildevandsvilkår 1. juni 2020

Gennemgang af miljøforhold

Tilsynet omfattede alle forhold på virksomheden, som har betydning for de eksterne miljøforhold i omgivelserne omkring virksomheden, med særligt fokus på kilder til lugt og virksomhedens ansvar for overholdelse af vilkår i virksomhedens miljøgodkendelser.

Generelle forhold

Virksomheden fremstod generelt rengjort og opryddet.

Dog var flere tankgårde ikke rengjorte og tømt for regnvand, så det var vanskeligt at inspicere tankgårdsbunden (figur 1). Forholdet er indskærpet.

Enkelte tankgårde havde tydelige revner i belægningen med deraf følgende risiko for forurening af jorden ved spild i gården (figur 2). Forholdet er indskærpet.

Enkelte oplag af rengøringsmidler og olie stod uden spildbakker og uden mulighed for opsamling af spild (figur 3). Forholdet er indskærpet.

Figur 1 Eksempler på ikke tømte og rengjorte tankgårde (venstre foto: tank med formalin, højre foto: lille tankgård til fiskeolie).

Figur 2 Manglende vedligeholdelse af tankgård ved lille olielager.

Figur 3 Venstre foto: Palletanke med rengøringsmidler. Højre foto: Tønde med olie placeret uden sikring mod påkørsel og uden spildbakke.

Figur 4 Manglende mulighed for opsamling af spild fra tankning af ad-blue.

Indretning og drift

Iflg. vilkår i virksomhedens miljøgodkendelse af 4. november 2009 skal virksomheden holde tilsynsmyndigheden orienteret om, hvem der til enhver tid er miljømæssigt driftsansvarlig på virksomheden. I forbindelse med den seneste tids klager over lugt har det været tydeligt, at forhold i produktionen af betydning for lugt ikke har været kommunikeret videre til den miljømæssigt ansvarlige. Ifølge vilkår J1 og J2 skal virksomheden ifm driftsuheld, væsentlige driftsforstyrrelser og uheld, der har miljømæssig betydning orientere tilsynsmyndigheden hurtigst muligt og senest førstkommande hverdagsmorgen. Virksomheden skal sikre, at alle relevante medarbejdere er bekendt med, hvordan de skal reagere ved driftsforstyrrelser eller eventuelle uheld, som kan have betydning for påvirkning af det eksterne miljø.

I forbindelse med klagerne over lugt var den miljømæssigt ansvarlige ikke bekendt med at kraftvarmekedlen (efterbrænderen) i kedelanlægget var ude af drift, hvilket betød at lugtrensningen på fabrikken var mindre effektiv end under sædvanlige driftsforhold. Forholdet er indskærpet.

FF Skagen oplyste på tilsynet, at det daglige tilsyn med virksomhedens overholdelse af miljøgodkendelsernes vilkår føres af den formand, der har vagten på virksomheden den pågældende dag. Formanden går rundt på virksomheden og tilser bl.a. at døre og porte holdes lukket under produktion. Det er også formanden, der står for modtagelse af råvarer og bortkørsel af kondensat samt har overblikket over, om der er forhold i produktionen, som kunne give anledning til øgede miljøpåvirkninger i omgivelserne. Det blev aftalt, at Miljøstyrelsen får adgang til at kontakte formanden direkte ifm klager over forholdene på fabrikken.

Luftforurening

Pr. 1. januar 2025 skal FF Skagens fyringsanlæg overholde grænseværdierne for emissioner til luft, som fremgår af bekendtgørelsen for mellemstore fyringsanlæg.

Virksomhedens kraftvarmekedel kan ikke overholde de nye kravværdier, men da kedlen er vigtig ift rensning af luften for lugt er det nødvendigt at finde en samlet løsning, der både løser udfordringer med overholdelse af grænseværdier for lugt og luft.

Siden 2019 har FF Skagen rensset procesluft i en syrescrubber før luften ledes til kedlerne for at kunne overholde kravværdien for maksimalt tilladt emission af kvælstof fra kedlerne. Restprodukt fra vasken i scrubberen i form af ammoniumsulfat afledes til Skagen renseanlæg.

Lugt

BAT-konklusionerne for slagterier og virksomheder, der forarbejder animalske biprodukter, blev vedtaget 18. december 2023. Konklusionerne skal implementeres på virksomheden ifm en revurdering af virksomhedens miljøgodkendelser i løbet af de kommende fire år. Efter revurderingen skal målinger af lugt i afkast fra virksomheden foretages en gang årligt.

Procesluft renses i dag primært i kedler og kraftvarmekedlen. Kemiske scrubbere må kun anvendes i nødstilfælde og ifm opstart og nedlukning af produktionen. Kraftvarmekedlen er særlig vigtig for fabrikkens lugtbehandling, fordi den kan tage en meget stor luftmængde. FF Skagen oplyste ved tilsynet, at der i øjeblikket mangler flowmålere på de kemiske scrubbere, dermed er virksomheden ikke i stand til at registrere og føre journal over driften af de kemiske scrubbere. Forholdet er indskærpet.

Miljøstyrelsen modtog i 2023 to lugtklager. I 2024 er der indtil dato modtaget tre klager over kraftig lugt i maj og juni måned. Klager beskriver lugten som uudholdelig i området omkring Østre Strandvej, Keldergangen og ovre på den anden side af Oddevej på Ryttervænget, Skagavej, Skarpesvej, ned i bunden af Jens Væversvej og ud forbi Bertelsvej. I klagen oplyses, at det er mindst tredje gang med gener flere døgn i træk inden for de sidste par måneder.

Emissionen af lugt fra fabrikken afhænger i høj grad af kvaliteten af den fisk, der bearbejdes på fabrikken, samt den rensning af luften der foretages. I juni blev der ifølge FF Skagen primært forarbejdet blåhvilling af forholdsvis dårlig kvalitet. Normalt landes blåhvilling i perioden januar til marts. Når fisken landes i varmere perioder, maj-juni, er den ofte af dårligere kvalitet, når den ankommer til fiskemelsfabrikken. Samtidig med behandlingen af dårlige råvarer var kraftvarmekedlen, som står for en stor del af lugtrensningen ude af drift pga. havari. Når kraftvarmekedlen ikke er i drift renses luften i de øvrige kedler, og hvis

disse ikke kan tage alt procesluft, så ledes den resterende del gennem de kemiske scrubbere. Tidligere lugtmålinger har vist, at FF Skagen ikke kan overholde kravværdier til maksimalt tilladt lugtbidrag i omgivelserne ved anvendelse af de kemiske scrubbere. Miljøstyrelsen vurderer på denne baggrund, at det er overvejede sandsynligt, at vilkår for virksomhedens maksimalt tilladte lugtbidrag til omgivelserne, vilkår D1 i miljøgodkendelse af 4. november 2009, var overskredet i periode for klagerne i maj og juni. Forholdet er indskærpet.

Henvendelser med klager over lugt fra FF Skagen rettes til Miljøstyrelsen. Det blev ved tilsynet aftalt, at borgere ligeledes kan henvende sig direkte til FF Skagen og blive stillet videre til enten Klaus H. Kristoffersen eller Thorkil Olesen. Direkte henvendelse til FF Skagen kan øge mulighederne for hurtigt at afhjælpe årsagerne til den øgede lugt.

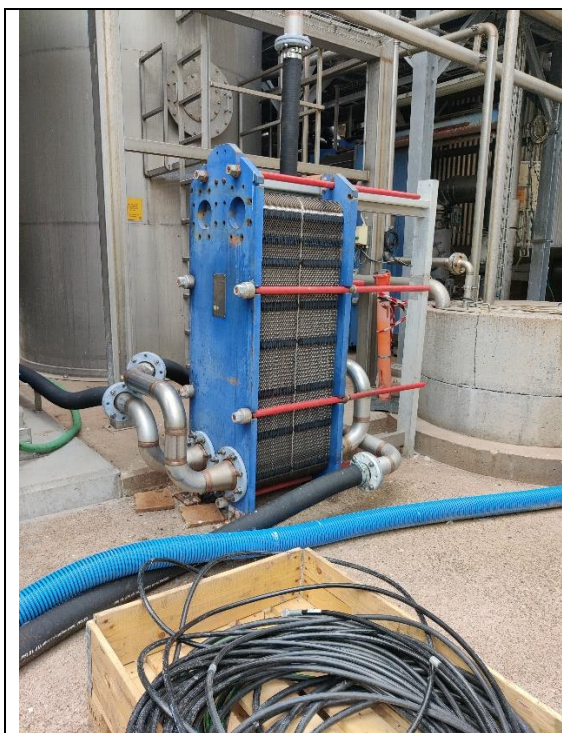
De væsentligste kilder til lugt fra fabrikken er udsugning fra tørreprocessen og kold udsugning fra produktionen.

Spildevand

Siden 23. marts 2024 har Skagen renseanlæg igen modtaget alt kondensat fra alle tre inddampertrin og ammoniumsulfat fra luftrensning (syrescrubber, "NOx-tårn") på FF Skagen. Udledningsregnskabet for 1. halvår vil vise om udledningsvilkårene kan overholdes fremadrettet. De største kilder til udledning til havet er herefter kondensat fra havvandsscrubberne (scrubbertårne/vasketårne) for kold udsugning og melkøler/mølle.

FF Skagen arbejder på at installere udstyr til reduktion af temperaturen i det spildevand, der ledes til renseanlægget (figur 5).

Et af overløbene af kondensvand fra syrescrubberen ("NOx-tårn"), som vasker udsugningsluft fra produktionen med svovlsyre inden afbrænding i kedler, er ført til regnvandskloak (figur 6). Kondensvandet indeholder rester af svovlsyre og ammoniumsulfat. Denne udledning er ikke miljøgodkendt og forholdet er indskærpet.

Figur 5 Varmevexler til køling af kondensat, før tilledning til Skagen renseanlæg.

Figur 6 Overløb af kondensvand fra kemisk scrubber for luft før luften ledes til kedlerne.

På tilsynet oplyste FF Skagen, at der til tider kan være udfordringer med at lede spildevand ud gennem havvandsledningen på grund af opstuvning. I disse tilfælde er overskydende vand løbet ud på gulvet i pumperummet, og via spildevandssystemet afledt til renseanlæg. I enkelte tilfælde er en del af vandet løbet ud i gården udenfor pumperummet og via regnvandssystemet udledt til havnebassinet. Dette er ikke i overensstemmelse med vilkår i virksomhedens miljøgodkendelse og forholdet er derfor indskærpet.

Støj

Intet at bemærke.

Affald

Intet at bemærke.

Overjordiske olietanke

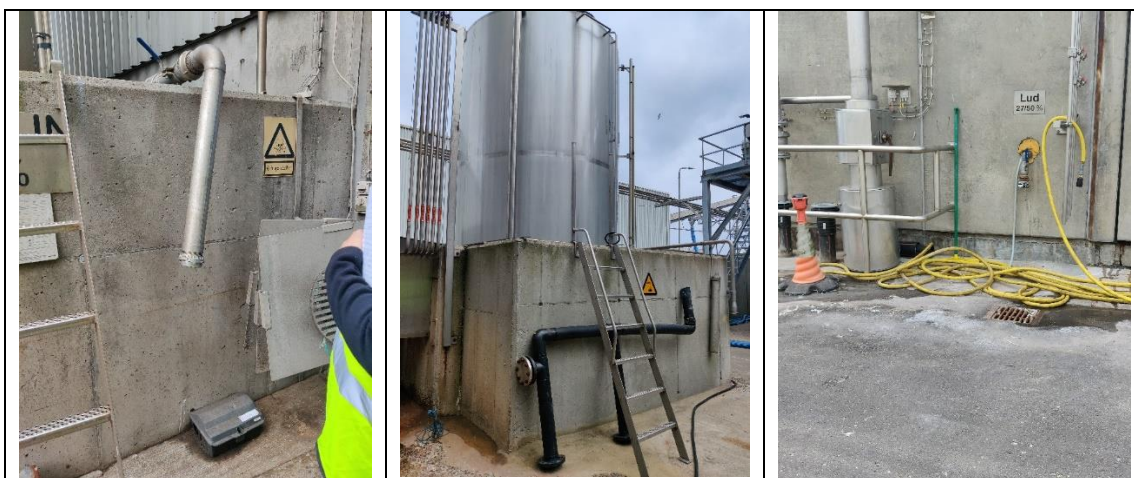
FF Skagen har mulighed for at fyre med gasolie i fabrikkens kedler som alternativ til naturgas. FF Skagen har kun i mindre omfang benyttet sig af muligheden i 2023 og indtil videre slet ikke i 2024. Virksomheden oplyste, at gasolien opbevares i en dobbeltvægget tank med fastmonterede rørføringer, der løber over tæt belægning til kedlerne.

Derud over har virksomheden to tanke til dieselolie, som er placeret i hver sin tankgård.

Jord og grundvand

Ifølge vilkår B6 i virksomhedens miljøgodkendelse af 4. november 2009 skal påfyldningsstudse til oplag af bla. kemikalier placeres med mulighed for opsamling af evt. spild. FF Skagen har flere påfyldningsstudse, der er placeret uden for tankgårde. Ved sidste basistilsyn i 2021 henstillede Miljøstyrelsen, at nye tanke og rørføringer skal etableres således, at påfyldningsstudsen er placeret inden for tankgården. Det blev samtidig aftalt, at der ved eksisterende tanke med kemikalier skulle etableres spildbakker til opfang af dryp fra studsen, og at der skulle placeres syrefaste måtter i nærheden af studsene til afblænding af afløb ifm påfyldning og større spild.

På tilsynet konstaterede Miljøstyrelsen, at der manglede drypbakker og måtter ved flere kemikalietanke (figur 7). Forholdet er indskærpet.

Figur 7 Eksempler på påfyldningsstudse til tanke med kemikalier placeret uden for tankgårde og uden mulighed for opsamling af spild. Tank til venstre: formalin, tank i midten: saltpetersyre, til højre: påfyldningsstuds til tank med lud, selve tanken er placeret indvendigt i inddamperrum).

Palletanke og andre mindre oplag af kemikalier og olieprodukter var placeret i overensstemmelse med vilkår (herunder i mellageret og Unifisk-hallen)

Til- og frakørsel

Intet at bemærke.

Indberetning/rapportering

Intet at bemærke.

Opsummering:

Tilsynet gav anledning til følgende bemærkninger.

Håndhævelser:

- Indskærpelse af vilkår B6 i miljøgodkendelse af 4. november 2009. Manglende mulighed for opsamling af spild fra påfyldningsstude til oplag af bl.a. kemikalier.
- Indskærpelse af vilkår B15 i miljøgodkendelse af 4. november 2009. Manglende vedligeholdelse af tankgård og oplag af olie og kemikalier uden for tæt opsamlingssted.
- Indskærpelse af vilkår B18 i virksomhedens miljøgodkendelse af 4. november 2009. Manglende løbende renholdelse af udendørs arealer.
- Indskærpelse af vilkår J1 og J2 i miljøgodkendelse af 4. november 2009. Manglende orientering af Miljøstyrelsen ifm væsentlige driftsforstyrrelser og uheld, der har miljømæssig betydning for det eksterne miljø.
- Indskærpelse af vilkår D1 i miljøgodkendelse af 9. november 2009. Vilkår for virksomhedens maksimalt tilladte lugtbidrag til omgivelserne vurderes at være overskredet i boligområder.
- Indskærpelse af vilkår E7 i påbud af 12. november 2018 vedr. anvendelse af ikke miljøgodkendt udledningspunkt for direkte udledning af spildevand.
- Indskærpelse af vilkår D7 i påbud af 1. juli 2013 vedr. manglende journalførelse over driften af kemiske scrubbere.
- Indskærpelse af miljøbeskyttelseslovens § 27, ikke miljøgodkendt udledning af forurenende stoffer til havet.

Det blev aftalt, at Miljøstyrelsen får adgang til at kontakte formanden direkte ifm klager over forholdene på fabrikken.

Virksomheden har haft udkast til tilsynsrapport til kommentering inden offentliggørelsen.